ולא עלתה שם טבילה דקטפרס אינו חיבור והר"י פי' וכן

טעם ראשון עיקר מדגזריון בגל של ים

דאי משום וחילה (ב) או בשל ים מהני

אי לא מוקמינן לה כר' [מאיר] דאמר

במס' מקואות (פ"ה מ"ד) כל הימים

כמקוה והיה קשה למורי מאי קאמר

משום חרדלית של מי גשמים הא

בשל ים נמי לא מהני כדתנו ב"ה

אומרים אין מטבילין בחרדלית ומשמע

דבכל חרדלית מיירי מדלא הוזכר

ליה בהדיא גשמים ולפי׳ ראשון ניחא

ומיהו אכתי יש להקשות דקטפרס

הוה חיבור לענין מקואות כדפירש

הר"י ואם כן למה לא מהני

ואי הוה טעמא משום זחילה

יתכן טפי:

לא כאילו לא מבל למעשר.

הויא דמהניא אף בלא כוונה דאי

משום מעשר אף כי הוחזק לחולין

קתני רישא דלא מהני הר"ר אלחנן

ועוד י"ל דאי משום רישא הייתי

אומר דטפי עדיף לא הוחזק כלל

למעשר מהוחזק לחולין דהא עקר

דעתו לגמרי ממעשר:

מבל ועלה בו'. ועודנו לח ובכמה

רבי יהודה אומר מאיר היה אומר

מכלל דר"י כו' והכי פירש מטבילין

בעליונה מטעם גוד אסיק וכ"ש גוד

אחית ולא פליג עליה רבי יהודה

מדלא קתני ליה ואני חולק עליו והא

תניא רבי מאיר אומר בין בעליונה

בין בתחתונה ואני אומר בתחתונה

ולא בעליונה וכו׳ ולשון הכתוב

בספרים אין להעמידה דא"כ מתנייתא

קשיין אהדדי ומאי חזית דליית

לבתרייתא כל זה פרש"י ומיהו יש ליישב

גירסת הספרים (ג) וכן היא הלעת

הגי׳ בפר״ח ר׳ יהודה אומר ר׳

מאיר היה אומר בתחתונה ולא

בעליונה דאית ליה גוד אחית ולא

ספרים כתיב בהדיא לח:

ממבילין בעליונה. ל"ג רש"י

ורבותה דמתני' משום חולין

חולין לא. מקואות פ״המ״ו, ב) חולין לא: [תוספתא דמקוחות פ"ד], ג) חולין שם מכשירין פ"ד מ"ז, ד) מקוחות פ"ז מ"ו גיטין טו. ע"ש. **כ**) תוספתא פ"ג דמקואות, ו) [שמיני פרשה ינקוחות, ו) [שמיני פרשה ט], ו) [מקוחות פ״ה מ״ו], ה) [ויקרא יא], ע) [דברים

הנהות הב"ח

(ה) גם' אמר עולא בעיא נגזור וכו׳ דאי משום זחילה פ"ה דמקואות בית הלל: (ג) ד"ה כ׳ יסולה וכד . היא ההצעה וה"ג נפר״ח וכו׳ לא קשיין דהא דקא מייתי:

הגהות הגר"א [א] גמ' דברי הכל השני טמא כל"ל ותיבת אף : נמחק

לעזי רש"י וולור"א [וליד"א]. עמק.

דנתכוון

מוסף רש"י גל שנתלש. מן הים (חולין לא.). מה כלים דלא מכווני. דהא לית להו דעת (שם). בחרדלית של גשמים. זרס גשמים המקלח מן ההר בכח ואין טובלין בו, דהנילוק והקטפרס אינו חיבור ולא הוו מקוה דארבעים סאה, שהרי אין מ' סאה במקום מקד ומע"פ שיש הרבה מחוד יומע פי שים יאוני למטה ולמעלה הא קתני אינו חיבור. חרדלית היינו קטפרס, מדרון, ורב האי גאון גריס הרדליס, שנאין מדליו של הר (שם) מטבילין בראשין. מטבילין בראשין. מטבילין כלים בראש הגל הנתלש מן הים והלך למרחוק ובא לארך נכנס אדם מחת ראשו ומקבלו, דהוי טבילה זו במחובר לקרקע (שם לא:). **ואין** דהיינו באמלעיתו שהוא עשוי ככיפה, וטעמא כדמפרש מפני שהיא טבילת אויר ואין מטבילין באויר (שם). ידיו טהורות. דלא בעינן כוונה לחולין (שם). ופירות איגן בכי יותן. ללז למשבה להך נפילה (שם). ואם בשביל שיודחו ידיו. נמכוין ליטול שירדחו ידיד. מכרין ניטול מה הפירות מן המים, ידיו טהורות. כ"ש שמכוין, והפירות הרי הן בכי יותן. ומקבלין טומאה מכאן ואילך, דאחשבה להך מכאן ואילך, דאחשבה להן מכלאן ואילך, דאחשבה להן מכלאן ואילך, דאחשבה להן מכלאן ואילך, דאחשבה להן נפילת פירות ליטול ידיו נפינת פירות ניטול ידיו בהגבהתן והוה ליה משקה שסופו לרנון ותגן (מכשירין פ"ח מ"ח) כל משחה שסופו לרטון מכשיר (חולין לא:). והוחזק לחולין. לאכול

חולין, הוחזק נתכוין בשעת טבילה לכך (שם). הכי

האמר אע"פ שהוחזק

כאן למעשר. בעי כוונה וכ"ש בתרומה: הכי גרסינן מה כלים דלא בגווך אמו חדדלית. פרש"י שיורדת מהר גבוה ויש בה מ' סאה מיכווני אף אדם נמי דלא מיכוון: חרדלים. ששוטפת ויורדת ממקום גבוה ויש בה ארבעים סאה והטובל בה לא עלתה לו

כתוב בכמה פירושים של רש"י דפסול מטעם דאין מקוה מטהר טבילה משום דמקום קטפרס הוא מקום זקוף יותר מדאי ומ' בזוחלין אלא באשבורן כדתניא במ"כ ומיהו אומר הר"ר אלחנן ע"כ סאה שבו אינן במקום אחד ותנן הנלוק והקטפרם אינו חיבור (טהרות כאן למעשר ומנא תימרא דחולין לא בעו פ״ח ת״ט). ואף אם אינו קטפרס נמי אין טובלין בו לפי שאין מי גשמים מטהרים דרך זחילתן עד שיהו נקוין דרך אשבורן דתניא בת"כי אי מה מעיין מטהר בזוחלין אף מקוה מטהר בזוחלין ת"ל אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור (ויקרא יא) המעיין מטהר בזוחלין והמקוה באשבורן. ורבינו האים גרים הרדלית: ראשין. אחד מראשי הגל כשהוא מגיע לארץ: כיפין. אמלעיתו של גל שעומד באויר כמין כיפה. ואם הושיט כלים למעלה והטבילן בכיפה אינה טבילה כדמפרש ואזיל: שאין מטבילין באויר. שלא אמרה תורה מקוה של אויר לטבילה: ידיו טהורות. אע"פ שלא נתכוון: ופירות אינן בכי יותן. דבעינן גבי הכשר יותן הי דומיא דכי יתן דניחא ליה: ואם בשביל שיודתו ידיו. נתכוון ליטול פירות הרי הוא בכי יותן ומקבלין טומאה מעכשיו וכיון להדיח ידיו גלי דעתיה דניחא ליה בהך נפילה שעל ידיה הדיח ידיו: הוחוק אין. אם נתכוון הוא דהויא טבילה לחולין: טבל. וילא ועלה מן המים: מחזיק עלמו. בטבילה שטבל כבר לכל מה שירצה: מאי לאו אינו מחזיק כלל. כלומר בין שהחזיק עלמו בשעת טבילה בדבר קל בין שלא החזיק עלמו לכלום שוב אינו מחזיק: אם לא הוחוק. לשום דבר שעבל סתם מחזיק לכל מה שירצה אבל אם הוחזק לקל אינו מוחזק לחמור דהא 'אינתיק ליה לדבר קל: מאן **מנה.** דמשום עודנו במים חשיב ליה כתחילת טבילה ואע"פ שהוחזק מחזיק: והשני טמא. שהרי חסר השיעור במים שעל הראשון: מחלוקם. דרבי יהודה ורבנן כשהיתה טבילתו בשביל אחת ממעלות של חכמים כגון האונן והמחוסר כפורים שלריכין טבילה לקודש ואינו טמא טומאה דאורייתא בההיא קאמר רבי יהודה דמהני ליה רגליו של ראשון

כוונה דתנן שאגל שנתלש ובו ארבעים סאה ונפל על האדם ועל הכלים מהורין קתני אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מכווני אף אדם דלא מכוין וממאי דלמא ביושב ומצפה אימתי יתלש הגל עסקינן וכלים דומיא דאדם מה אדם דבר כוונה אף כלים דמכוין להו וכי תימא ביושב ומצפה מאי למימרא סלקא דעתך אמינא ליגזור דלמא אתי למימבל בחרדלית של גשמים א"נ נגזור ראשין אמו כיפין קמ"ל דלא גזרינן ומנא תימרא דלא מטבילין בכיפין דתניא ימטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין -0 לפי שאין מטבילין באויר אלא מהא דתנן ביבות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי שידיו ממאות ונמלן ידיו מהורות ופירות אינן בכי יותן ואם בשביל שיודחו ידיו ידיו מהורות והפירות הרי, הן בכי יותן איתיביה רבה לרב נחמן המובל לחולין והוחזק לחולין אסור למעשר הוחזק אין לא הוחזק לא ה"ק אע"פ שהוחזק לחולין אסור למעשר איתיביה יטבל ולא הוחזק כאילו לא טבל מאי לאו כאילו לא מבל כלל לא כאילו לא מבל למעשר אבל מבל לחולין הוא סבר דחי קא מדחי ליה נפק דק ואשכח דתניא מבל ולא הוחזק אסור למעשר ומותר לחולין אר"א מבל ועלה מחזיק עצמו לכל מה שירצה מיתיבי עודהו רגלו אחת במים הוחזק לדבר קל מחזיק עצמו לדבר חמור עלה שוב אינו מחזיק מאי לאו אינו מחזיק כלל לא עודהו אע"פ שהוחזק מחזיק עלה אם לא הוחזק מחזיק ואם הוחזק אינו מחזיק מאן תנא עודהו רגלו אחת במים א"ר פדת ר' יהודה היא דתנן המקוה שנמדד ויש בו ארבעים סאה מכוונות וירדו שנים ומבלו זה אחר זה הראשון מהור והשני ממא אמר רבי יהודה אם היו רגליו של ראשוז נוגעות במים אף השני מהור אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מחלוקת במעלות דרבגן אבל מטומאה לטהרה דברי הכל אן (אף) השני ממא והיינו דרבי פדת איכא דאמרי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מחלוקת מטומאה למהרה אבל במעלות דרבנן דברי הכל אף השני מהור ופליגא דרבי פדת אמר עולא

שבעי מיניה מרבי יוחגן לרבי יהודה מהו 🐠 בתחתונה להטביל מחטין וצינוריות בראשו של ראשון גוד אחית אית ליה לרבי יהודה גוד אסיק לית ליה או דלמא גוד אסיק נמי אית ליה א"ל תניתוה סישלש גממיות בנחל העליונה התחתונה והאמצעית העליונה והתחתונה של עשרים עשרים כאה והאמצעית של ארבעים סאה וחרדלית של גשמים עוברת ביניהן רבי יהודה אומר מאיר היה אומר ממביל בעליונה והתניא רבי יהודה אומר

גוד אסיק מכלל דר' יהודה אית ליה גוד אסיק דמדקאמר רבי מאיר אומר משמע דאין הוא מודה לו ופריך והתניא ר' יהודה אומר ר"מ אומר בין בתחתונה בין בעליונה ואני אומר בתחתונה ולא בעליונה אלמא לית ליה גוד אסיק ומתני׳ אהדדי לא קשיין דקמייתא דר"י אומר מאיר אומר ולא בעליונה היינו לפי דעתו של רבי יהודה אבל לסברא של ר"מ אף בעליונה. בשם מורי:

והאר המני צפו הוחוק לאלוניין לאשמועין לאע"ג דאיכון לעצילת טהרה לא הויא סונת חולין סונה למעשר (שם). ארבעים השני טמא בעולה מטומאה לטהרה. אבל במעלות דרבגן בין חולין למעשר לתרומה לקדש ולחטאת להחזיק עצמו מן הקל לחמור לא ושם, נוצעות במים. נשעה מכוונות. לא פחות ולא יותר (גיטין מו). והשני טמא. שחסר המקוה על ידי הראבגן מכלל דת"ק פליג עליה

לעולם חולין לא בעו כוונה יותן היותנית (ניטין חז). והשני טמא. שחסר התקוה על ידי הראשון (נוס) הגעות במים. בשעת טבילת השני, אף השני טהור. דכתאן דתחברי מים שעל הראשון למי התקוה דמו (נוס).

נוגעות במים דאמרינן גוד אחית

מים שעליו כאילו הן במקוה: והיינו

דרבי פדת. דאוקי לעיל הא דעודיהו כרבי יהודה ולא כרבנן אלמא לרבנן

אפי׳ לגבי מעלות לא מהני עודיהו

דהא חזקה דאמר הוחזק לקל אסור

לחמור מעלות נינהו: איכא דאמרי

כו'. הכא גרסי' ופליגא דר' פדת

דאילו לרב נחמן הא דעודיהו הוחזק

לקל הוחזק לחמור דברי הכל הוא דהא

לא פליגי רבנן עליה דר"י אלא מטומאה

דאורייתא לטהרה: זינורות. שטווין

בו זהב ועשוין כמין מולג קטן

מחד: ברחשו של רחשון. בעודו

במים: גממיות. גומות בנחל שיפולי

מהלוקת במעלות דרבון וי יהודה מסהר השני אבל מטומאה לטהרה דברי הכל השני מטא והיינו דרי פדת דאוקמה להא ברי אוקר מעלות דרבון די יהודה מסהר השני אבל מטומאה לטהרה דברי הכל השני מטא והיינו דרי פדת דאוקמה להא ברי יהודה מחטין ואינורות בראשו של ראשון גוד אחית אית ליה לרי יהודה ורואה כי המים שהן בגופו של ראשון יורדין במקוה וכאילו מעכשיו ישנן בתוך המקוה אבל גוד אסיק לית ליה שאין אומרים ראה כאלו מי המקוה נקוים ועומדים בראשו של ראשון או גוד אסיק נמי אית ליה וא"ל ר' יוחנן ת"ש נחל שטרו שברי משני פוא מי מאה פי׳ ג' חפירות כל אחת למטה מחברתה וגומא העליונה ההתחתונה של עשרין עשרין מאה ואמצעית של מ' סאה פי׳ הוצרך לומר והאמצעית של מ' כדי להכשיר חרדלית של גשמים שעוברת ביניהן ומצרפו שכל מקוה שהוא פחות ממ' סאה מי גשמים פוסלין אותו והדדלית של גשמים שוברת ביניהן. ר׳ יהודה אומר מאיר היה אומר מטבילין בתחתונה דאלמא אמרינן גוד אחית ולא אמרינן גוד אסיק מדקתני ר׳ יהודה מאיר היה אומר מטבילין ב" בתחתונה לאו מכלל דר׳ יהודה סבר חלופו ואומר מטבילין אף בעליונה אלמא גוד אסיק

הרים שקורין וולור"א בלע"ו וכן נחל איתן ש נחל ארנון": **סחסונה עליונה ואמלעיה.** שנחל מדרון משופע הוא: **עוברה ביניהן.** ומחברתן:

מד א מיי' פ"ט מהלי מקואות הלכה יז סמג עשין רמח: וטוש״ע סמג עשין למנו. [סוט ט י"ד סימן רא סעיף ה]: מה ב מיי" שם הלי יו

סמג שם [טוש"ע שסן: שסן: מו ג מיי פי"ב מהלי טומאת אוכלין הלי י סמג עשין רמו: בזו ד מייי פי״א מהלי מקואות הלכה יב נופ"א הל"ח ופי"ג מהלי אבות הטומאות הל"ב]: בח ה מיי' פ"ח מהלי מקואות הלי יב טוש"ע שם סעיף סב: במ ו מיי שם הלי ח

רבינו חננאל

ומנא לן דלחולין לא בעינן כוונה דתנן גל י שנתלש ובו מ׳ סאה ונפל שנות שובו מי סאון ונפק על האדם ועל הכלים טהורים ואמרינן אדם . דומיא דכלים מה כלים לא בעי כוונה אף אדם לא . בעי כוונה ונדחת דאית לן לאוקומה במתכוון היכי דמי ביושב ומצפה מתי יתלש הגל. וכי תימא אי הכי מאי למימרא הא ראשין מעורבין במי הים אטו חרדלית שהן מי גשמים אי נמי מהו דתימא נגזור ראשים אטו כיפים פי' אמצעית הגל העשו כמין כיפה שחלקתו הרוח מז הים והפריחתו כמו . באויר שאין טבילה עולה בהן. כדתנן מטבילין בראשים ואין מטבילין בכיפים קמ״ל דלא גזרינן ראשים אטו כיפים אלא מהא דתנז פירות שנשרו לתוך אמת המים ופשט מי שידיו טמאות ונטלן ידיו טהורות הנה כלא מתכווז סהודות הנה בלא מתכרון כדי להטביל ידיו וקתני טהרו ש"מ לא בעינן כוונה ואסיקנ׳ מהא דלא בעינן כוונה לחולין דתניא טבל ולא הוחזק מותר בחולין ואסור במעשר. בחולין ואסור במעשר. א"ר אלעזר טבל ועלה מחזיק עצמו לכל מה שירצה. ומותבינן עליה והתנינן עודהו רגלו במים החזק לדבר הקל מחזיק עצמו לדבר חמור. פי׳ אם הוחזק למעשר ועודהו אם הוחזק למעשר ועודהו רגליו במים מחזיק עצמו בתרומה עלה שוב אינו מחזיק, קשיא לר' אלעזר דאמר אפילו עלה מחזיק עצמו לכל מה שירצה. ופריק הא דתני עלה שוב אינו מחזיק בשכבו הוחזק לדבר ידוע ועודהו במים וכי אמינא אנא דמחזיק עצמו לכל מה שירצה. כשעלה סתם יעדיין לא הוחזק והוחזק עתה. מאן תנא עודהו רגלו במים אע"פ שהוחזק חוזר ומחזיק א"ר פדת ר' יהודה היא דתנן מקוה שיש בו מ' סאה מכוונות זה הראשון טהור והשני טמא ר"י אומר אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור אמר

רב נחמן אמר רבה בר

א) לכאורה צ"ל דברי הכל אף השני טהור. ב) עי׳ בתוס׳ בד"ה ר"י גירסת רבינו בכאן.